

Asia: VN/34558/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentteja rakentamislain muutoksista

Vantaan Energia kiittää mahdollisuudesta lausua rakentamislain muuttamisesta. Kyseinen rakentamislain korjaussarja on oiva mahdollisuus kehittää lakia vastaamaan päivittyntä kaukolämmön vähäpäästöisyyden tilannekuvaa.

Kaukolämpöverkkokohtaisten päästöjen käyttöön on otettu kantaa myös rakentamislain valmistelua taustoittaneessa ympäristöministeriön teettämässä selvityksessä ”Kaukolämmön ja kaukokylmän vähähiilisuuden arvioinnin vaihtoehdot osana rakennuksen ilmastaselvitystä”. Selvityksessä todetaan verkkokohtaisten arvojen käytön osalta seuraavaa: ”Rakennuksen hiilijalanjäljen laskennan kannalta olennaista on lähtöarvojen ja tuloksen oikeellisuus. Tästä näkökulmasta kaukolämmön verkkokohtaisten arvojen käyttö olisi järkevää myös ilmastaselvityksen laskennassa.”

Sekä itse rakentamislaki että hallituksen esitys rakentamislain muuttamisesta eivät kuitenkaan huomioi riittävästi kyseistä toteamusta kaukolämmön osalta. Oikeanlaisten päästöarvojen käyttäminen on ensisijaisen tärkeää, jotta rakentamislaki todella ohjaa kestävien energiaratkaisujen valitsemiseen.

Kaukolämmössä osalta kansallisen päästökertoimen käyttäminen verkkokohtaisten kertoimien sijaan heikentää myös rakentamislain ohjaavaa vaikutusta, sillä yksittäisen kaukolämpöyhtiön toimet päästöjen leikkaamisesta jäävät palkitsematta. Lisäkannustimet päästöjen leikkaamiseksi olisivat kuitenkin tarpeen, erityisesti uusien teknologioiden kuten hiilidioksidin talteenoton käyttöönoton edistämiseksi.

Näiden seikkojen takia esimerkiksi Vantaan Energian toimet päästöjen leikkaamiseksi jäävät rakentamislain mukaisessa ilmastaselvityksessä huomiotta. Tällöin ilmastaselvitys antaa sekä

virheellisen kuvan alueellisista kaukolämmön päästöistä että vähentää kannustimia leikata päästöjä keskimääräistä kunnianhimoisemmin.

Lukuisat alan toimijat ovat jo tehneet konkreettisia suunnitelmia päästöjen vähentämiseksi keskipitkällä aikavälillä. Näistä päästöskenaarioista tulisi ympäristöministeriön ja energia- ja rakennusalan kanssa yhteistyöllä kehittää vakiintunut menetelmä päästöskenaarioiden valmisteluun ja verifiointiin.

Tähän perustuen Vantaan Energia ehdottaa, että:

- Rakentamislaisissa sallittaisiin selkeästi myös paikallisten kauko-lämmön päästökertoimien käyttö
- Lain voimaantuloa siirrettäisiin rakennuksen käytönaikaisen energiankulutuksen päästöjen arvioinnin osalta

2. Esityksen mukaan Ilmastoselvityksessä tulisi raportoida uuden rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Asetusvalmistelun helpottamista varten kysymme, tulisiko näkemyksesi mukaan vähähiilisyyssarviointi tehdä rakennukselle sekä rakennuspaikalle (rakennuspaikalla tarkoitetaan mm. rakennuksen perustuksia), vaikka hiilijalanjäljen raja-arvot on suunniteltu koskevan vain rakennusta?

Vastaus:

A: Ilmastoselvityksen tulisi sisältää vain rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki

B: Ilmastoselvityksen tulisi sisältää rakennuksen sekä rakennuspaikan hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki

-

3. Minkälaisia taloudellisia vaikutuksia arvioit esitetyillä muutoksilla olevan edustamasi tahon kannalta?

-

4. Kommenteja alueidenkäyttölain 57, 188 a ja 197 §:stä

-

5. Kommenteja ympäristönsuojelulain 156 b §:stä

-

6. Kommenteja laista viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympärisövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n muuttamisesta

-

Luomala Juha
Vantaan Energia Oy